

Episcopis a Conc. impertita absolvendi hunc casum, quando est occultus, reservatio Pontificis non omnino redderetur inutilis et illusoria: tum quia licet ordinarie casus sit occultus, tamen aliquando potest accidere quod sit publicus; tum quia lex reservationis saltem Romae locum haberet, et in aliis locis, ubi Trident. non est receptum et ubi Episcopi nequeunt praefata facultate uti...

Ita quidem S. Alphonsus iuxta iura tunc vigentia. Nunc vero cum Constitutio Apostolicae Sedis SS. D. N. PP. Pii IX in confirmanda facultate Episcopis tributa a Tridentino Concilio exceperit censuras *speciali modo Apostolicae Sedi* reservatas, et inter has (n. 10) recenseatur excommunicatio in absolventes complicem in peccato turpi iuxta Constitutiones Benedicti XIV, patet, hanc controversiam locum amplius non habere (*).

401. — **QUAER.** 8° *An incurrat excommunicationem Sacerdos confessionem complicitis audiens quidem, sed eum non absolvens?*

Resp. Negandum videtur cum S. Lig. n. 556. (4). — Ituriaga t. V.,

fundatur. Sed et aliis quoque de causis contingit, ut confessio sacramentalis vel sacerdoti ob alicuius poenitentis conditiones, vel poenitenti ob conditiones sacerdotis haud inanem alicuius incommodi timorem ingerat. Equis tamen idecirco aut sacerdotem a ministerio exhibendo, aut poenitentem a confessione peragenda absterrendum dicat, ubi sacramenti susceptio necessaria appareat? Quando scilicet sacramenti usum necessitas postulat, necessarium praesidium hinc quidem nullo modo est negandum, inde vero non negligendum. Quo praesidio si quis abutatur, culpa ruinae in illius malitiam, qui bono uti bene noluit, tota recidet.

(*) Cf. not. ad n. 386. Imo hic est casus *specialissime* R. P. reservatus, ita ut, etsi alicui fiat facultas absolvendi a casibus R. P. *specialiter* reservatis, nisi hic disserte exprimatur, censendus sit exclusus a facta facultate. Cf. *de Censuris*, ubi de Const. *Apostolicae Sedis*, cf. tamen responsum s. Officii 23. Iun. 1886. ad 2^m sub n. 386. II. quod et in hoc casu valet.

(4) Ita de hac re S. Doctor (lib. 6. n. 556.): *Quaestio fit, an incurrat hanc excommunicationem Sacerdos, qui*

complicem non absolvit, sed tantum in confessione audit. Super hoc dubio consului S. Poenitentiarium, quae 9. Jul. 1751. respondit absolute: Non vitari excommunicationem a praedicto confessario per fictionem absolutionis. Et huic sententiae ego iamdudum adhaesi; sed postea, cum percurrissem Constitutionem eiusdem Pontificis Benedicti XIV. Inter praeteritos, pluries citatam, in §. 59. oppositum satis declaratum reperi (**).

(**) Alia responsio s. Poenit. affertur, data 1. Mart. 1878.: Confessarios simultantes absolutionem complicitis in peccato turpi, non effugere excommunicationem reservatam in Bulla Benedicti XIV. *Sacram. Poenit.* Porro hanc responsionem confirmavit s. C. supr. Inq. cui hoc dubium fuit propositum: « Omnes Commentatores Const. *Apost. Sede* docent, illum Confessarium excommunicationi non subiecti, qui complicem in peccato turpi absolvere fingit, sed reipsa non absolvit. Contrarium tamen declaravit s. Poenit. 1. Martii 1878. An potest orator permittere, ut in suo Seminario doceatur praefata commentatorum sententia responsioni s. Poenitentiariae opposita ». Porro Emm. PP. re-

cas. 50. — Ratio est, quia hoc sat clare patet ex Constitutione Benedicti XIV. *Inter praeteritos*, ubi sic dicitur: *Non minus Sacerdoti compliciti, qui vel extra mortis articulum confessionem excipit poenitentis, eumque absolvit, vel qui in articulo mortis absolvit, cum alius Sacerdos non desit..., excommunicationis poena a nobis in citatis Constitutionibus imposita fuit...* Igitur ex mente Pontificis non sufficit confessio, sed etiam absolutio requiritur.

APPENDIX II.

DE SOLLICITATIONE IN CONFessione

Lugendum sane est, et quidem nunquam satis, quod in ovili Christi inveniantur quandoque lupi rapaces! quod constituti *speculatores domus Israel* eamdem ipsi dire devastent! quod praepositi saluti animarum, easdem crudeliter in perniciem detrudant! Quis enim tantam *abominationem stantem in loco sancto* cernens horrore non corripitur? quis a dolore temperabit, et pro viribus eam de medio tollere non adnitatur? Ut tanto malo efficaciam afferrent remedia, Summi Pontifices severas leges contra tam perversos Dei ministros variis temporibus tulerunt. Hinc.

402. **Statuenda.** — I. De iure Ecclesiae communi Sacerdotes (5)

sponderunt: *negative, facto verbo cum Sanctissimo*. SS. autem D. N. has resolutiones probasse testatus est Card. Billio Episcopo postulanti 10. dec. 1883. Dicitur haec esse interpretatio Constitutionis *extensiva*: esto; sed cum probata ea a Papa dicatur, alteram interpretationem temere, puto, defendes. Ceterum eam iam ipsa Constitutio videtur continuisse, quae loquens de absolutione, quam incapax absolvere audeat dare, non nisi de ficta aliqua absolutione loqui potuit.

(5) Comprehenditur etiam sacerdos, qui iurisdictione ad valide absolvendum careat. Ita expresse Benedictus XIV. in Const. *Sacramentum Poenitentiae* §. 2.: et Praeiverat Decretum S. Inquisitionis 4. Februar. 1661. n. V. Quaestione enim facta, *An Sacerdos carens iurisdictione, si sollicitet in confessione poenitentem, sit denunciandus*, responsum est, *esse denunciandum*, et *opinionem negativam non esse probabilem*.

Non tamen comprehenditur *interpres*. S. Alphonsus (lib. 6. n. 690.) postquam dixit, *communissimam* esse sententiam contra paucos, nullam esse obligationem denunciandi interpretem; subdit tamen, denunciandum esse interpretem ob edictum S. Officii, quod praecipit, denunciandos esse omnes, qui abutuntur sacramento Poenitentiae ad fines inhonestos, et *ad sollicitandos poenitentes*. Verum quae sit S. Officii sententia patet ex VI. inter Decreta 4. Febr. 1661., quae S. Doctori incomperta extiterunt. Sic enim hoc decretum: *An interpres si sollicitet in confessione poenitentem, sit denunciandus, censuerunt, opinionem negativam non carere probabilitate*. Et quidem, ut advertit Giraldi (*Expos. Iur. Pontif.* p. 1. lib. 5. tit. 7. pag. 637.), *probabilitas hic intelligitur non utcumque et levis, sed qua tuto in praxi quis se gerere possit ac debeat*. Edictum vero a S. Alphonso (lib. 6. n. 680.)

sollicitantes ad peccandum contra sextum Decalogi praeceptum in con-

relatum ea se praecipere dicit *secundum Apostolica Decreta*. Porro eiusmodi Decreta, uti patet, interpretem excludunt. Insuper si ipse S. Doctor (lib. 6. n. 288.) concedit, vi Constitutionum contra sollicitantes non esse denuntiandum laicum aut clericum, qui, fingens se confessarium, sollicitet, a fortiori id de interprete dici potest.

Item vi Constitutionum Apostolicarum non est obligatio denuntiandi *mandantem* confessario, ut in confessione sollicitet. Ita Resolutio seu Decretum S. Officii sub n. VII. inter emissa 4. Febr. 1661., quod sic se habet: *An mandans confessario, ut in confessione sollicitet, sit denuntiandus. Censuerunt, opinionem negativam non carere probabilitate.*

Quod vero attinet ad laicum seu clericum, nondum sacerdotem, qui audientes confessionem sollicitent poenitentem, bene monet S. Alphonsus (lib. 6. n. 688.), licet denuntiandi non sint vi Constitutionum contra sollicitantes, attamen denuntiandos esse ex alia Constitutione Gregorii XIII. quam Salmanticenses (tr. 21. cap. 4. punct. 3. n. 27.) innuunt. Et contra nonnullorum opinionem, qui negabant, hosce denuntiandos, si absolutionem quoque non impertivissent, idem S. Doctor verba refert Edicti S. Inquisit., quo indicitur, denuntiandos eos esse, licet nec sollicitaverint poenitentem, nec ad absolvendi actum progressi fuerint.

Addi solet hic quaestio, an denuntiandi sint Episcopi sollicitantes. Et alii quidem negant, quia Episcopus etiam *in crimine haeresis formalis* ex iure non subicitur Inquisitoribus; denuntiandi autem iubentur sollicitantes, quasi suspecti *de haeresi*, ut patet ex litteris Pii IV. Insuper in Trident. Synod. (sess. 24. c. 5.) statuitur, quod *causae graviores et criminales, etiam haeresis, tantum a Rom. Pontifice cognoscuntur et terminantur:*

maiores autem causae censentur causae Episcoporum. Alii vero, quorum sententiam S. Alphonsus (lib. 6. n. 685.) meliorem dicit, affirmant, aientes, denuntiationem faciendam esse Rom. Pontifici, si commode fieri possit; secus faciendam Inquisitoribus; qui licet non possint punire, nec processum quoad Episcopos formare, informationem tamen possunt excipere, Romano deinde Pontifici transmittendam, ut colligitur ex *Extrav. Cum Matthaeus De haereticis*, ubi sic praescribitur procedendum contra Nuntios et Officiales Sedi Apostolicae immediate subiectos. — Erit tamen qui reponat, haud firmum desumi argumentum ex Cap. *Cum Matthaeus*, tum quia isti Officiales denuntiari possunt vi clausulae Gregorii XV, *Quocumque privilegio et praeeminentia munitos*, quae clausula ceu restrictio censenda est *immunitatis* illorum: tum quia causae horum Officialium non censentur inter *maiores*, quae ex iure communi Rom. Pontifici reserventur, quocirca non tenet paritas; tum denique quia cum de poenis infligendis agitur, argumenta a pari haudquaquam valent. Aliunde vero in Const. Benedicti XIV. denuntiatio praecipitur, quae fiat *iudici competenti*; Inquisitores autem, quoad Episcopos, non sunt competentes. Imo ibi denuntiatio praecipitur facienda *Ordinariis et Inquisitoribus, sacerdotum* videlicet, cuiuscumque dignitatis ac praeeminentiae sint. Ergo soli intelliguntur Episcopis inferiores, quia Episcopi non sunt Ordinarii et Inquisitoribus denuntiandi. Praeterea sollicitantes dicuntur denuntiandi, ut Inquisitores et Ordinarii in eos animadvertant. Atqui nihil hi possunt in Episcopos. Cum itaque de lege positiva agatur, et nihil in ea neque de denuntiandis Episcopis, neque de denuntiationibus Romano Pontifici faciendis dicatur, non apparet, cur ista obligatio, nulla id iubente lege, imponatur.

fessione (6), aut *occasione, praetextu vel simulatione* confessionis (7),

Licita tamen erit denuntiatio, quae Inquisitoribus fiat; at aliud est fieri quidpiam licite, aliud est Constitutionibus Pontificiis contra sollicitantes id praecipere.

(6) In Constit. Apostolicis sermo est tantum de abusu Sacramenti Poenitentiae. Hinc ex communi DD. sententia (Vid. S. Alph. lib. 6. n. 684.) concluditur, nullam esse obligationem denuntiandi sacerdotem, qui ad sollicitandum abutatur aliis sacramentis administrandis. Confirmatur id ex cit. Decreto S. Inquisit. (n. X.): ad Quaestionem enim, *An Confessarius incidat in poenas Constitutionis Apost. contra sollicitantes, si sollicitet mulierem in aliis sacramentis, scil. baptismi, matrimonii, et sit denuntiandus, et si denuntiandus, possit ab Inquisitoribus puniri*, Responsum est, quoad utrumque articulum opinionem negativam esse probabilem.

(7) De hisce clausulis ita S. Alphonsus (lib. 6. n. 678.) scribit: *Dicitur occasione confessionis, quando confessarius vel poenitens invitat ad confessionem veram; praetextu vero, quando ad confessionem fictam.* Differunt autem haec duo a *simulatione confessionis*, quatenus *occasio* et *praetextus* innuere videntur causam, ob quam contingit, confessarium et poenitentem simul convenire et colloqui; *simulatio* vero referri videtur ad externam speciem, quam praefert modus simul conversandi seu colloquendi. Additur autem (Const. Sacramentum §. 4.) *in confessionali, sive in alio loco ad confessiones audiendas destinato, aut electo cum simulatione audiendi ibidem confessionem*; quippe extra huiusmodi loca (quibus adnumerari debet et cubiculum personae vere seu fecte aegrotantis) vix aut ne vix quidem haberi simulatio illa confessionis potest.

Et quod attinet ad *praetextum confessionis* S. Alphonsus (lib. 6. n. 679.)

merito negandum dicit, quod denuntiandus sit confessarius, qui praetextu audiendi confessionem oblineat licentiam a Superiore se conferendi ad quandam domum, ubi sollicitet, sive ex iam condicto malum perpetret. Rationem autem affert, *quia tunc praetextus confessionis non est respectu poenitentis, sed respectu Superioris*. Quae quidem ratio valet utique quoad postremam partem; quippe in casu praetextus audiendae confessionis est medium, quo se a Superiore subtrahat, non vero quo factum sollicitationis velet; non sic tamen quoad primam partem; neque enim necesse est, ut praetextus confessionis referatur ad decipiendum seu captandum poenitentem. Proinde ipse S. Alphonsus (lib. 6. n. 679.) dicit, denuntiandum Confessarium, *si hic extra confessionem sollicitaret, et foemina renueret timens diffamationem, et ideo confessarius ei suaderet, ut fingens se aegrotam eum accerseret ad peccandum: quia tunc vere diceretur confessarius praetextu confessionis sollicitare foeminam ad praestandum consensum.*

S. Alphonsus dein (l. c.) contra plures putat cum Roncaglia, *probabilius* non esse denuntiandum confessarium, *qui cum muliere convenit, ut ad eludendos domesticos se fingat aegrotam, et ipsum accersat domum ad patrandum peccatum.* Ratio (inquit), *quia tunc non verificatur, quod confessarius sollicitat praetextu confessionis, sed tantum quod praetextu confessionis peccatum exequitur.* Verum primo quidem non apparet, in quo hic casus a praecedenti differat; quippe si ad eludendos domesticos id praestituitur, iam praetextus confessionis ad sollicitandum deservit. Insuper etiamsi denuntiandus non esset sacerdos vi huius clausulae, denuntiandus tamen esset ob simulationem confessionis, qua ad arcendos domesticos et ad praesentem provocatio-

immediate ante vel post confessionem, aut in loco ubi confessiones audiuntur, seu ad confessionem electo, Superioribus ecclesiasticis denuntiandi sunt. Constat ex Bulla Gregor. XV. *Universi gregis* data anno 1622, quae confirmata est per Constitutionem Benedict. XIV. *Sacramentum Poenitentiae*. Sic enim Gregorius XV: *Mandamus omnibus locorum Ordinariis, ut diligenter inquirent et procedant contra omnes Sacerdotes tam saeculares, quam regulares, qui personas, quaecumque illae sint, ad inhonesta inter se sive cum aliis quomodolibet, in actu sacramentalis confessionis, sive ante, sive post immediate (8), seu occasione vel praetextu confessionis, etiam confessione non secuta, sive extra confessionis occasionem, in confessionario aut in loco quocumque ubi confessiones audiuntur, seu ad confessionem audiendam electo, simulantes ibidem confessiones audire, sollicitare vel provocare tentaverint, aut cum eis inhonestos sermones aut tractatus habuerint; mandantes omnibus Confessariis ut suos poenitentes, quos noverint fuisse, ut supra, ab aliis sollicitatos, moneant de obligatione denuntiandi sollicitantes locorum Ordinariis.* — Vide S. Lig. n. 673.

nem ac peccati executionem abuteretur. Neque enim ideo abest provocatio et confessionis simulatio, quia prius uterque de hoc convenerit. Secus non esset denuntiandus sacerdos, qui de condito turpes sermones cum poenitente haberet in loco ad confessiones destinato; nam quoad aegrotantes locus confessionis equidem est personae seu vere seu fide aegrotantis cubiculum. Hinc Salmanticenses (Tract. 21. cap. 4. punct. 4. n. 55.) de praecedenti casu, sacerdotis nempe qui praetextu confessionis audiendae a Praelato veniam exeundi obtinet etc., resolutionem S. Alphonsi sic limitant: *Sed dicta vera sunt, dummodo haec non fiant sub confessionis figura ad domesticos illudendos; quia tunc simulatio confessionis sufficit ad incurrendas praedictae Constitutionis poenas.*

Addit (l. c.) S. Alphonsus, multo minus sibi denuntiandum videri confessarium, si mulier, nulla conventionem praemissa, praetextu confessionis ipsum advocet et sollicitet, quamvis deinde rem habeant; quia ex Bulla tunc confessarius denuntiari debet, quando ipse sol-

licitat praetextu confessionis; at in hoc casu non confessarius sed poenitens praetextu confessionis confessarium sollicitat. Verum et ista resolutio nimis difficilis videtur. Quamvis enim confessarius denuntiandus non sit, quod praetextu confessionis a se excogitato ipse utatur ad irretiendum poenitentem, tamen dum credit, se ad audiendam confessionem accedere, praetextu confessionis abutitur ad consentiendum provocationi, atque adeo ad inhonestum tractatum, idque praestat simulando confessionem. Nonne enim hic habemus *inhonestum tractatum cum simulatione confessionis in loco ad confessionem electo*, licet extra occasionem confessionis, prouti in Apostolicis Constitutionibus legitur?

(8) Ex praxi tribunalis S. Officii non censetur Confessarius sollicitasse immediate post confessionem, si sollicitatio post tractatum integrum diem accidat, dummodo nullo modo pravum animum suum in confessione indicaverit. Vid. Giraldu (loc. cit. pag. 637.). Hoc tamen non obstat, quominus huiusmodi confessarius vi alterius clausulae denuntiandus forte sit.

II. Poenitentes sollicitati absolvi nequeunt, antequam obligationi denuntiandi satisfecerint; vel saltem nisi se brevi satisfacturos esse obligationi suae promittant. Sic in cit. Constit. Benedictus XIV. (9). Obligantur autem ad hanc denuntiationem non tantum ii, qui sollicitati fuerint, sed etiam alii omnes, qui id certo sciunt, nisi sub secreto consilii hoc noverint; idque valet, etiamsi crimen iuridice probare nequeant (10). — S. Lig. n. 695. 699.

III. Denuntiatio intra mensem facienda est. *Congregatio S. Officii*, 10. Martii 1677. — S. Lig. n. 693. — Poenitens autem, qui sine sufficienti ratione denuntiationem statuto tempore non exequitur, incurrit excommunicationem latae sententiae. Romae Pontifici reservatam, sed extra Urbem non reservatam post factam denuntiationem. *Ex Decreto S. Poenit.* 22. Martii 1852. — Vid. *Analecta Iuris pont.* serie 2. col. 1606. (11). Cf. *Opus. Theol. Mor.* V. 5. tr. de Poenit. ubi de sollicitatione.

(9) Verba Benedicti XIV. sunt (§. 2.): *Caveant insuper diligenter Confessarii, ne poenitentibus, quos noverint iam ab aliis sollicitatos, sacramentalem absolutionem impertiant, nisi prius denuntiationem praedictam ad effectum perducentes, delinquentem indicaverint competenti iudici, vel saltem se, cum primum poterunt, delaturos spondeant ac promittant.* — Perperam ergo quidam innixi, ut putant, auctoritate Benedicti XIV, contendunt, absolvi nunquam poenitentem ante factam denuntiationem posse; nam S. Pontifex prudentissime disiunctivo praeepto utitur. Hinc praemittendam quidem denuntiationem dixeris, cum commode differri absolutio potest, et brevi denunciandi locus suppetit: idque eo impensius curandum, quo difficilius ad id poenitens induci videtur. At ubi poenitens ad eundem confessarium redire aut nullo modo aut nisi post longum tempus possit, vel idonea denunciandi occasio in promptu non sit, v. gr. si agatur de puella, quae longe a Sede Episcopali distet, et ita sub cura parentum vivat, ut liberum ipsi non sit Episcopum adire; aliunde vero sincere spondeat, se obligationi suae satisfacturam, nihil est, quod confessarium ab absolutione statim impertienda impediatur.

(10) Haec obligatio evincitur non ex Constitutionibus aut Gregorii XV. aut Benedicti XIV., sed ex Edicto S. Inquisitionis Romanae, quod refert et S. Alphonsus (lib. 6. n. 680.). Confirmatur autem decimoquarto ex sexdecim S. Inquisitionis decretis, quae die 11. Febr. 1661. prodierunt, et a Benedicto XIV. (Const. *Sacramentum Poenitentiae*) apostolica auctoritate confirmata deinde fuerunt, ac videri possunt tum apud Albitium (*De Inconst. in fid.* cap. 35. n. 66.), tum apud Giraldu (*Expos. Iuris Pontif.* part. 1. lib. 5. tit. VII.), tum apud Scavini (*De Poenit.* cap. 4. art. 4.). Cum enim ad Quaestionem, *An quis teneatur denunciare confessarium sollicitantem, si hoc audivit non a fide dignis, sed solum a levibus personis*, S. Congr. responderit, *opinionem negativam non carere probabilitate*; palam subinfertur, obligationem adesse, si a fide dignis et gravibus personis id quispiam resciverit. Excommunicatio vero, quae non denuntianti infligatur, tenet solum poenitentes sollicitatos, non alios. Sic ex Const. *Apost. Sed.* infra citata.

(11) *Analecta Iuris Pontificii* (l. c.) non habent, nec innuunt illud S. Poenitentiariae Responsum; et fortassis ea Auctor allegat, quia ibi haec leguntur: *Si elle (la per-*

In nonnullis locis de iure particulari praecipitur, ut denunciatur quicumque Sacerdos ad turpia sollicitans, licet non sit confessarius, vel absque ulla relatione ad confessionem sollicitaverit. Sed plures Canonistae, praesertim recentiores, negant Episcopum huiusmodi statutum ferre posse: quia cum ex Iure canonico Sacerdos ab Episcopo damnari non possit nisi legitimis testibus et probationibus convictus fuerit, proinde delictum oc-

sonne sollicité) refuse de remplir cette obligation, elle encourt l'excommunication majeure, qui est, pour Rome, réservée au Souverain Pontife. Mais dans les autres pays, on peut en recevoir l'absolution de tout confesseur approuvé, selon ce que dit le même auteur; quae quidem est praxis ab Auctore quoque admissa. Caeterum Auctor, ad quem *Analecta* appellant, est Albitius, cuius particula ibidem subiicitur (ex cap. 35. *De Inconst. in fid.* n. 18-25.). Sed reipsa Albitius nihil tale habet. Verba enim eiusdem, quae huc spectant, sunt eiusmodi (n. 20. 21.): *Quod si denunciare recusaverint, tunc incidunt in excommunicationem in praedictis Edictis propositam, a qua, si est reservata Pontifici, vel Episcopo, aut Inquisitori, non poterunt absolvi nisi ab eo, cui fuit reservata. Si autem reservata non sit, poterunt absolvi a quocumque confessario... Quae absolutio non solet impartiri, nisi facta vere et realiter denunciatione, etc.* Albitius ergo non dicit, hanc excommunicationem Romae reservatam esse S. Pontifici, alibi vero reservatam non esse, adeo ut ab ea quivis confessarius possit absolvere; sed remittit ad diversa Edicta, ut inspiciatur, sitne reservata, nec ne.

Porro Edicta S. Officii Inquisit. quoad denunciandos sollicitantes, prouti ea refert Laurentius Cozza (*Dub. Select. circa sollicit. dub. ultim.*), S. Officio absolutionem reservant, etiam post factam denuntiationem; meritoque advertit idem Cozza, opinionem, quae facultatem absolvendi reum post denuntiationem tribuebat cuilibet con-

fessario (vid. S. Alph. n. 693.), profluxisse primitus ex sensu aequivoco, quem praeferebant verba cuiusdam Edicti, prouti a Lupo summam referebatur. Attamen immutatam deinceps hac in re disciplinam fuisse, indicat etiam Giraldu (l. c. in not. praec. pag. 627-628.) inquit: *Omittens denuntiare Confessarium de sollicitatione intra dictum mensem, etiamsi postea denuntiasset, olim non poterat absolvi nisi a dicta Inquisitione Romana; hodie tamen ex decretis eiusdem an. 1735. et 1758. absolvi potest a quolibet Confessario.* Quibus S. Inquisitionis Decretis consonat et Responsum S. Poenitentiarum, quod Auctor allegat. Verumtamen S. Poenitentiarum sanctionem minus dextere A. componit cum praxi, quam *Analecta* insinuant. Sacrae enim Poenitentiarum decretum, quemadmodum et decreta S. Inquisitionis a Giraldu memorata, nec Romae tantum reservant Pontifici absolutionem ante factam denuntiationem, nec reservationis cessationem post perfectam denuntiationem solummodo extra urbem valere statuunt.

Caeterum omnem de hac re controversiam adimit *Constit. Apostolicae Sedis* ann. 1869., in qua *Negligentes sive culpabiliter omittentes denuntiare infra mensem confessarios sive sacerdotes, a quibus sollicitati fuerint ad turpia in quibuslibet casibus expressis a Praedecess. Nostri Gregorio XV. Constit. Universi* 20. Aug. 1622., et *Bened. XIV. Constit. Sacramentum Poenitentiae*. 1. Iunii 1741., declaratur incurrere excommunicationem latae sententiae *nemini reservatam.*

cultum punire hic minime potest, nec contra reum procedere, ob defectum omnis probationis canonicae et iuridicae. — Vide Stremler, *Traité des peines ecclésiastiques*, I^e partie, c. 4. — Craisson, *Manuale Iuris canonici*, n. 3826. 3828. 3844. — *Analecta Iuris pontif.* t. 4. p. 1866. et seq. et alios (12).

403. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An poenitens teneatur ad denuntiationem, si ipse consenserit in sollicitationem?*

Resp. Affirm. Ratio est, quia lex est generalis, et nullatenus videtur casum hunc excipere; non enim inde minuitur crimen sollicitantis et periculum animarum. Nec obstat, quod poenitens de iure naturali non teneatur seipsum accusare; nam ordinarie potest utique sollicitantem denuntiare, quin fateatur se sollicitationi consensum dedisse (13). — S. Lig. n. 700.

QUAER. 2° *An denuntiandus sit Confessarius qui consensit poenitenti sollicitanti, sed ipse non sollicitavit?*

Resp. Affirmative (14). Id enim manifesta patet ex secundo inter

(12) Alibi cautum ab Episcopo fuerat, ne mulier, quaecumque sacerdos peccasset, absolvi posset, nisi ipsum sacerdotem denunciaret. Hunc autem modum denunciandi Episcopus praescripserat, ut mulier schedam sacerdotis nomen continentem traderet obsignatam Confessario, qui eam ad Episcopum transmittens testaretur, se nihil de fide denunciandi habenda dubitare. Verum hanc quoque legem ac praxim Sedes Apostolica auferendam censuit.

(13) Expresse id cavetur in *Constit. Sacramentum Poenitentiae* §. 2., ubi statuitur, denunciandum esse confessarium, etiamsi... sollicitatio inter confessarium et poenitentem mutua fuerit, sive sollicitationi poenitens consenserit.

Caeterum S. Congr. Inquis. 23. Iul. 1624. (apud Giraldu l. c. in not. praec. pag. 641.) declaravit, mulierem, quae sollicitanti sacerdoti consenserit, non teneri in denuntiatione consensum a se praestitum manifestare: teneri tamen denunciare, etiamsi ipsa prius sollicitaverit, et ad consensum traxerit confessarium. Aliud in rem eandem decretum refert et S. Alphonsus (lib. 6. n. 700.).

Comp. Theol. Mor. — Tom. II.

Insuper Instructio a S. Officio Inquisit. an. 1756. data fuit, in qua dum edicitur, ad denunciandum teneri etiam mulierem, quae consensit, additur tamen, eam non teneri ad consensum suum manifestandum, neque de hoc interrogandam esse ab Ordinario seu Inquisitore: itemque confessarium sollicitantem, si contra ipsum procedatur, non esse interrogandum de poenitentis consensu, et, si forte sponte id dicat, non esse scribendum, neque in acta referendum. Tum etiam Confessarios monet, ut poenitentes de his edoceant, ubi opus fuerit; ut sic denuntiationi faciendae omne obstaculum submoveatur (apud Giraldu, l. c. pag. 642.).

(14) Iste casus manifeste comprehenditur in illis Gregorii XV. verbis: *Aut cum eis illicitos et inhonestos sermones sive tractatus habuerint; quae itidem occurrunt etiam in Constit. Sacramentum Poenitentiae* Benedicti XIV. Indoles enim tractatus est, ut de re quapiam exequenda duo vel plures inter se agant vel conveniant; nec refert, uter eorum prior rem proponat, dummodo uterque saltem de re perficienda agat, etiamsi forte in condi-

Decreta S. Officii 11. Febr. 1661. Ad quaestionem enim, *An confessarius consentiens sollicitationi, sed statim desistens de illa turpi materia loqui, differendo illius complementum ad aliud tempus, et non praebendo abso-*

tionem deinde ambo non conveniant. Merito ergo DD. concludunt, his verbis comprehendendi Confessarium, qui non sollicitaverit poenitentem, sed mere consentiat sollicitanti: verissimo enim sensu intercedit *tractatus illicitus et inhonestus*, quo in turpitudinem uterque consentit.

S. Alphonsus ad quaestionem, *An sit denuntiandus confessarius consentiens mulieri sollicitanti in confessione* (lib. 6. n. 681.) censet, *probabiliorum videri sententiam, quae id negat*; et posthabita ratione ab aliis allata, nempe verba Gregorii XV. *intelligenda esse de tractatibus turpibus, quorum confessarius sit auctor, potiorum rationem hanc putat, quia ex Bulla eadem Gregorii mandatur Confessariis, ut moneant de obligatione denuntiationis, non iam quoscumque poenitentes, qui cum confessariis inhonestos tractatus habuerint, sed illos, quos noverint fuisse ab aliis, ut supra, sollicitatos: quare infertur, quod poenitens licite, si vellet, posset confessarium in dicto casu denuntiare iuxta primam probabilem sententiam: sed videtur probabilius ad hoc poenitens non obligari; quia, ut ipse obligationem subeat denuntiandi confessarium, requiritur, ut fuerit ab illo sollicitatus*. Porro haec sententia, ut patet, post Decreta S. Inquisitionis in textu allata neque speculative neque practice teneri potest, praesertim vero cum eiusmodi Decreta sollemniter confirmata fuerint a Benedicto XIV in Const. *Sacramentum poenitentiae*, iis verbis: *Omnia et singula decreta praedicta* (inter quae expresse ibi memorantur etiam edita 11. Febr. 1661.) *ad illarum* (scil. Litterarum Gregorii XV.) *interpretationem et declarationem emanata,*

Apostolica auctoritate tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illisque omnibus et singulis inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adiicimus. Verum, ut iam diximus, haec Decreta S. Doctori Alphonso prorsus incomperta fuerunt; neque enim ea publici iuris quispian fecerat ante Ubaldum Giraldi, qui opus suum (*Expositio Iuris Pontificii etc.*) Romae edidit an. 1769., Giraldi autem opus non videtur ad manus S. Doctoris Alphonsi unquam venisse.

Haec Decretorum ignoratio satis superque, uti palam est, sufficit ad quamlibet notam a S. Doctore removendam. Verumtamen non desunt, qui dubitent, an priore ex decretis citatis sententia S. Doctoris rite impugnetur. Ratio est quia in eo decreto non est sermo simpliciter de *Confessario sollicitationi consentiente, sed appositae esse plures circumstantiae, videlicet quod confessarius statim desistit, complementum in aliud tempus differens ne in poenas statutus incidat*.

Resp. Haec post consensum abruptio sermonis de re turpi, et in aliud tempus dilatio non sunt circumstantiae quae augeant, sed potius, quae turpis tractatus reatum occasione confessionis minuunt. Et revera absurdissime statueretur, denuntiandum esse confessarium, qui postquam mulieris sollicitationi annuit, statim desistit de ea turpi re loqui, et tractatus turpis complementum in aliud tempus reiecit, non vero esse denuntiandum, si pergens de turpi illa materia loqui, tractatum turpem conveniendo nempe de loco, tempore etc., tunc complet. Substantia reatus residet in *inhonesto tractatu*, qui per confessarii consensum perficitur, ut evidenter etiam ex recitato IX. Decreto constat. Atqui tota prorsus haec substantia

lutionem poenitenti, incidat in poenas contentas in Bulla Gregorii, et sit denuntiandus, Responsum fuit, incidere, et Confessarium esse denuntiandum, reiecta opinione probabili, quam non esse probabilem censuerunt.

remanet, tum si illae circumstantiae adsint, sive non adsint. Ergo frustra denuntiationis obligatio non ad substantiam reatus, sed in eas circumstantias reiecitur.

Quod vero attinet ad alterum citatum decretum seu nonum, S. Alphonsus, haec decreta, ut diximus, ignorans, scripserat (lib. 6. n. 687. q. 8.): *An denuntiari debeat confessarius, qui mulieri sollicitanti consentit ob metum ab illa incussum, quod eum accusabit, nisi consentiat?* et respondit: *Sed melius dici potest hic confessarius non esse denuntiandus, quia tunc revera esset sollicitatus, non sollicitans, iuxta dicta n. 681*. Quae quidem resolutio, uti per se patet, e diametro Resolutioni S. Officii Apostolica auctoritate a Benedicto XIV. confirmatae est opposita.

Et in hoc quidem S. Doctoris responso animadvertenda etiam ratio est, quam reddit, nimirum *quia confessarius tunc est sollicitatus, non vero sollicitans*. Nam cum addat, *iuxta dicta, n. 681.*, iam patet, eandem hanc esse rationem, cur idem S. Doctor generatim negaverat, denuntiandum esse confessarium, qui mere mulieris sollicitationi consentit. Porro generale hoc principium ex Decretis S. Inquisitionis falsum, ut diximus, evincitur.

Affertur tamen quaedam Instructio S. Inquisitionis, contra illud nonum decretum, Instructio scilicet data 20. Febr. 1867. quae, cum doceat, quando confessarius sit denuntiandus, casum illius noni decreti non attingit, non significat scilicet denuntiandum esse confessarium, qui metu impulsus sollicitanti consentiat. At vero numquam insinuare per haec voles, Decretum illud abrogatum fuisse? Equidem si valeret eiusmodi argumentum, iam pleraque ex sexdecim illis Decretis dicenda forent abro-

gata, et inter haec etiam primum illud, quo definitur, *denuntiandum esse confessarium, qui dat poenitenti chartam in confessione, postea domi legendam, in qua ad venerem sollicitat*: quae plane sunt absurda. Et reipsa in hac Instruktionem vix pauca quaedam memorantur de casibus in quibus Confessarius certe est denuntiandus.

Itaque, quoniam, ut patet ex Benedicti XIV. verbis sup. allatis, ea S. Inquisitionis Decreta continent *interpretationem, et declarationem Litterarum seu Constitutionis Gregorii XV.*, et uti talia idem Benedictus approbat, confirmat, usque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adiicit: hinc cum haec ita sint, quisnam enimvero audeat, ut probabile habere, quod illae Interpretationes et Declarationes definiunt non esse probabile?

Sed rationes quaedam afferuntur. Prima est in Gregorii Constitutione verba illa, *« aut cum eis illicitos et inhonestos sermones sive tractatus habuerint, »* intelligenda esse *de sermonibus et tractatibus, qui a Confessario processerint*. — Quaero: Si non Confessarius, sed mulier sermones inhonestos prior habere incipiat, et Confessarius consequenter turpi et ipse colloquio indulgeat, illudque pertrahat, numquid non erit denuntiandus, quia sermo turpis non ab ipso sed a muliere inchoatus est? Ea ergo interpretatio dicenda est absurda, utpote quae ad absurda deducit. Idem dicito de inhonesto tractatu. Nam *tractatum habere* propriissime dicitur tum qui proponit, tum qui rem propositam admittit et acceptat; imo neque ad hoc necesse est, ut qui de re tractant, ultimato conveniant; nam satis est, ut ad conveniendum se paratos offe-